

---

# En halv Snes Grundlove

Et stykke journalistik af

Kaj Munk

---

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

# Indhold

En halv Snes Grundlove

4

# En halv Snes Grundlove

# En halv Snes Grundlove

En halv Snes Grundlove  
Af Sognepræst Kaj Munk  
Jp.d.21.5.39[1]

HYPPIGT, naar Tanken gaar til vor gode Konge, henfalder vi i Ærgrelse over, at Midlaldrens pragtfulde Skik med djærv Tilnavngivning er faldet væk. ”Christian Genvinder” har vi engang i et patetisk Øjeblik foreslaaet, med Henblik paa Genforeningen. En anden og mindre patetisk Gang: ”Christian Altidpaafærde”. Men først nu dukker det rigtige Navn op for os i sin fulde Glans; et Navn, som Kongen ganske vist ikke selv har gjort sig fortjent til, men som bjærges i Lade til ham af hans skiftende, men paa Rigets Velensformigt arbejdende Ministre.

Hans Majestæt Kong Christian den Tiende vil komme ind som en stolt Nr. 1 i den halvhundredtallige Kongerække, hvad anbelanger Udstedelsen af Grundlove. Foreløbig er vi nu naaet til 3. Og der er slet ingen Grund til at antage, at Farten vil aftage i den nærmeste Fremtid. Vi ønsker vor kære Konge et langt Liv og imødeser et Antal Grundlove, der ikke staar synderligt under Nummeret i Christian-Rækken. Saa er det, jeg mener, at der i Danmarkshistorien over vor Tids Afsnit vil komme til at prange: ”Grundlovenes Giver”, og som Undertitel kunde der da staa: ”Christian Flottenheim”.

Dansk Politik har i en Aarrække været noget, som Folk med Interesse for alvorlige Ting ikke har kunnet afse Tid til at give sig synderligt af med. Jeg kan saaledes huske et Folketingsvalg, hvor jeg egentlig havde bestemt mig til at stemme, men saa blev det et dejligt Vejr til Aalestangning.

Grimt lød det, naar Danskere i Stormen-paa-København-Tiden kvækkede: ”Det er os ligemeget, om Kongen hedder Karl eller Frederik”. Men i vor Tid, det havde man paa Følelsen, lod det sig med megen Ret sige, at det var saamænd Hip som Hap, om Kongen hed Thorvald eller Christmas.

At et overmaade stort Antal Danske har været og er lede og kede af det parlamentariske Regimente, som det efterhaanden har artet og udviklet sig, er hævet over enhver Modsigelse. Det fremgaar klart af det betydelige Antal Vælgere, der benytter enhver Lejlighed (og der er jo efterhaanden mange) til ikke at vælge. Og det fremgaar af de mange Smaapartier, der fremstaar og samler Skarer omkring sig, hvis Størrelse maa imponere i Betragtning af Kvalifikationerne hos de Føreremner, som disse Nyskabelser hidtil har præsenteret. Naar de gamle Partier ikke er forladt i en endnu mere overhaandtagende Grad, skyldes det Ængstelsen hos det forsigtige og rolige danske Folk, der alarmeres ved Meddelelserne om de Fejlgreb og Begyndelsesvanskeligheder, som eksisterer og af en villig demokratisk Presse med Omhu fremhæves hos de Stater, der har brudt med det gamle og kæmper for at finde det nye.

Det nuværende politiske Liv her i Landet bygger paa en Tillid hos det brede Folk, som det slet ikke har. Man holder fast ved det foreliggende, ikke af Tilfredshed med det kendte,

men af Angst for det ukendte. Man vil nok have Fremtiden, men ikke før den er afklaret saa meget, at man kan se ind i den. Hellere slet ingen Kat end købe Katten i Sækken. Om man saa skal blive ædt op af Mus! Ak, kære gamle Christian Richardt:

*Og er der lidt mageligt ved Svendene her,  
det kommer af de skyggefulde Bøgetræer”.*

Mon vi har forblødt os i Vikingerne?

Dengang den Grundlov blev til, der har gjort 5. Juni-Dagen til en folkelig Helligdag, da var Sindene ikke vendt bagud i Træthed og Lede, men de saa Syner og stræbte frem. Det var en Tid, da der skete noget, og som man selv var med i. Mens Hverdagens Love skal laves, skal en Grundlov intet mindre end skabes eller fødes. Og i 49 fødte det danske Folk sin nye Livslov.

Nu paa Tirsdag skal vi altsaa til at føde igen. Hvad er der da sket i Danmark, siden Riget med eet skal have et nyt Fundament? Har en stor Løftning grebet os? Er der sket noget skelsættende? Har det danske Folk pludselig rejst sig for at tage sin Fremtid i en dristig Haand? Der er hertil kun med tør og saglig Stemme at svare, at der er absolut intet sket, og at det er tordnende ligegyldigt for Landets Ve og Vel i kommende Tider, hvordan Afstemningen paa Tirsdag falder ud.

Men hvad der ikke er ligegyldigt, er denne Demonstration af, hvordan de ledende Mænd i Regering og Opposition savner Sans for, hvad der hører til Rigets Velanstændighed.

Det er nemlig en politisk Uanstændighed at ligge og jonglere med Grundlove. Et Lands Værdighed kræver, at dets fundamentale Lov behandles med Respekt; den kan der ikke pilles ved i Tide og Utide, især ikke det sidste. En Grundlov er ikke et Par Badebukser, som man krænger af og hænger til Tørre og krænger paa igen. En Grundlov maa gælde for Aarhundreder, medmindre der sker sinds- og samfundsomstyrtende Begivenheder. Vi kunde udmærket have levet paa Frederik den Syvendes den Dag i Dag. Og er der i Tiden megen Kulde og Fravendthed mod dens Virkninger nu, maatte det dog fastholdes, at en ny kunde ikke plukkes, inden den var moden, og det maatte da være een, der virkelig var rundet af en ny Tids Aand - og ikke bare et Opkog af tørret Frugt.

Hvad overhovedet Hensigten er med denne miserable Tryksag, som intetanende Borgere faar i Hovedet af det ulykkelige Postvæsen, er det endnu ikke lykkedes at anskueliggøre. I intet som helst afgørende adskiller den sig fra den foreliggende. Værnemagtens Ordning, Kolonispørgsmaal, Arbejdsløshedsproblemet, Nordens Enhed - dette er de store Sager, som en vaagen Regering burde pege paa og faa det til at bryde for i Folkets Skod, saa der ad denne Vej kunde blive naturlig Basis for en Grundlovs Fødsel. Maaske føler Regeringen sig saa evnefattig overfor de virkelige Livssager, at den prøver ved Hjælp af dette Afstemmeri at aflede Folkets Opmærksomhed og dølge det til at interessere sig for noget ufarligt og ligegyldigt.

Er dette Grunden, saa er der da i hvert Fald en Grund. Men hvad saa med Det konservati-ve Folkeparti? Kan man overhovedet længere tage dettes Ledere alvorlig. Her raaber de op om Staunings Skadelighed for Landet og løber saa sammen med ham og giver ham deres fulde Støtte og sætter Ensretningsmaskinen Gang i deres Parti for en komplet ligegyldig Sag. "Det gælder Samling", siger de om en Aktion, hvor Landets næststørste Parti staar udenfor. Kan man tro sine egne Øjne? Hvad vilde Drachmann ikke have kunnet kvæde.

*Kunz von Koblenz sad i Hallen,  
skilte Skæggets Bølger ad,  
og som nu de gled til Side,  
liden Christmas bag dem sad.*

Hvilke Perspektiver for det fortsatte "borgerlige Samarbejde"?

Er Danskerne virkelig saa godmodig fjollede, at de af Agitationspysken alene - og anden Grund foreligger ikke - lader sig drive af Sted til de tomme Baase paa Tirsdag? Denne Valgdag kan, for Danmarks Værdigheds Skyld, kun modtages paa een Maade: med en let Gaben - og saa passe sin Bedrift eller tage paa Skovtur.

Kaj Munk